

skaden har eller må formodes at være indtruffet, give hinanden rimelig adgang til på bekvem måde at besigtige godset. En tilsvarende bestemmelse findes i Haag-Visby-reglernes artikel 3, stk. 6, og i Hamburg-reglernes artikel 19, stk. 4. Det er ikke blevet anset for nødvendigt i lovteksten at medtage en rekommandation af denne type, eftersom en sådan pligt i alle forhold må anses at foreligge, selv uden særskilt lovregel.

Til adskillelse fra den ovenfor anførte bestemmelse, findes der i *stk. 3* en reklamerationsregel i egentlig forstand. Denne bestemmelse, som savner modstykke i den nuværende lovgivning, gælder skade ved forsinkelser mod godsets udlevering. Er skriftlig underretning ikke givet til transportøren inden 60 dage fra dagen for udleveringen, går retten til erstatning for forsinkelsesskade tabt.

I *stk. 4* har man medtaget en ny bestemmelse, som angiver de tilfælde, hvor godset helt eller delvist er transporteret af en anden end transportøren. Af denne bestemmelse følger det, at det er tilstrækkeligt, at underretning om skade gives til den transportør, der udleverer godset.

Til § 289. Bidrag til almindeligt havari

Denne paragraf er ny i forhold til den gældende sølov. Den svarer til artikel 24, stk. 2, i Hamburg-reglerne.

Bestemmelsen i dette kapitel omfatter skade, som ladningsejeren påføres på grund af, at godset skades eller går tabt, eller at udleveringen er forsinket. Ladningsejeren kan imidlertid også rammes af anden skade, som hænger sammen med transporten. Det praktisk vigtige tilfælde omfatter skade på grund af pligt til at betale bidrag ved almindeligt havari eller bjærgeløn.

I medfør af denne paragraf skal ansvarsbestemmelserne i dette kapitel, dvs. udkastets §§ 274-288, anvendes også i spørgsmål om modtagerens ret til at kræve erstatning til udgifter af denne type. Kan transportøren ikke godtgøre, at fejl eller forsømmelse ikke foreligger på hans side, bærer han ansvaret for sådanne udgifter. Dersom transportøren er ansvar-

lig, kan modtageren tillige nægte at betale havaribidrag til ham.

Ved Hamburg-reglernes tilblivelse diskuterede man, om bestemmelsen var forenelig med regel D i York-Antwerpen-reglerne. I medfør af denne regel foreligger der en pligt til at bidrage til almindeligt havari, hvis den hændelse, som gav anledning til opofrelsen eller udgiften, er sket som følge af en forsættelig handling foretaget af en af havariinteressenterne. Dette vil dog ikke indskrænke nogen af parternes mulighed for at fremsætte krav eller indvendinger på grund af den forsættelige handling. Man enedes dog om, at ladningsejeren kunne nægte at yde havaribidrag med henvisning til reglerne om transportørens ansvar samt til, at denne fortolkning er anerkendt i 1974 versionen af York-Antwerpen-reglerne.

AFSENDERENS ERSTATNINGSANSVAR

I udkastets §§ 290 og 291 reguleres afsenderens almindelige ansvar i forbindelse med transporten af godset samt hans ansvar for skader, som er forårsaget af farligt gods.

Til § 290. Almindelig ansvarsregel

Denne paragraf svarer til § 97, stk. 1, i den gældende sølov og artikel 12 i Hamburg-reglerne. En mere generel regel om afsenderens ansvar findes i Haag-Visby-reglernes artikel 4, stk. 3.

I overensstemmelse med den nuværende regulering i søloven angives det, at afsenderens ansvar for skade, som transportøren eller undertransportøren pådrager sig, eller skade på skibet, er begrænset til de tilfælde, hvor afsenderen eller hans folk har forårsaget skaden ved fejl eller forsømmelse. Desuden indeholder paragraffen en ny bestemmelse om, at tilsvarende gælder for så vidt angår personer, som afsenderen svarer for.

Afsenderens ansvar er begrænset til at omfatte ansvaret overfor transportøren eller undertransportøren samt den, som er skadelidende ved skade til søs, f.eks. en transportør, som ikke selv står i kontraktforhold til afsenderen. Det ansvar, som kan foreligge overfor andre skadelidende, f.eks. andre ladningsejere, regu-